

Шпятиковська Т.А. Оподаткування дивідендів податком на доходи фізичних осіб. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Луцьк, 7 груд. 2017 р., Частина 3 – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – 422 с. – 415-417 с.

Шпятиковська Т. А., студентка 51 групи спеціальності
«облік і аудит»

Науковий керівник: Цимбалюк І.О. к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ОПОДАТКУВАННЯ ДИВІДЕНДІВ ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

У світлі останніх податкових реформ, що відбуваються в Україні, особливої актуальності набуває проблема оподаткування пасивних доходів фізичних осіб, до яких належать отримані дивіденди.

Згідно з п.14.1.49. ст. 14 ПК України дивіденди – це платіж, що здійснює юридична особа, емітент корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, що засвідчують права інвестора на частку в майні емітента у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку [1]. Таким чином, під дивідендами слід розуміти розподіл отриманого підприємством прибутку між власниками корпоративних прав та цінних паперів пропорційно належній їм частини.

Впродовж останніх років ставки оподаткування дивідендів податком на доходи фізичних осіб зазнали деяких змін. Так, оподаткування дивідендів, нарахованих резидентам здійснювалось стабільно за ставкою 5%, однак для нерезидентів, інститутів спільного інвестування та для юридичних осіб, що перебувають на спрощеній системі оподаткування ставка ПДФО на такі пасивні доходи зменшилась із 20% до 9 % (табл. 1).

Градація ставок ПДФО із пасивних доходів (дивідендів)

Види доходів	2015	2016	2017
доходи у вигляді дивідендів по акціям й корпоративним правам, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного існування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток.	20%	18%	9%
доходи у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами - платниками податку на прибуток	5%	5%	5%

Скорочення ставок на пасивні доходи відбулось у зв'язку із прийняттям Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні", відповідно до якого доходи у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, корпоративних правах, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток оподатковуються у половинному розмірі ставки 18%, тобто 9 відсотків. Таким чином, можна констатувати, що податкова система на сьогодні стає важливим інструментом конкурентної боротьби за іноземні інвестиції та виробничі ресурси, а тому вимоги до її якості та змісту дедалі посилюються [2].

Зміна ставок ПДФО на дивідендів дозволить зменшити податковий тягар юридичних осіб, які є платниками єдиного податку. Таким чином платники єдиного податку юридичні особи, безпосередньо крім сплати самого єдиного податку за ставками 5% та 3 % сплачують лише 9% від пасивного доходу.

З 01.01.2017 року за ставкою 5% оподатковуються оподатковуватися доходи фізичних осіб у вигляді дивідендів по акціям та корпоративним правам, нарахованих резидентами-платниками податку на прибуток (крім доходів у вигляді дивідендів по акціям, інвестиційних сертифікатах, які виплачують інститути спільного інвестування (далі – ІСІ)).

За ставкою у розмірі 9% оподатковуються доходи у вигляді дивідендів по акціям й корпоративним правам, нарахованих нерезидентами, ІСІ та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток.

Інші всі пасивні оподатковуються за ставкою 18 %.

Можна також зауважити, що з дивідендів обов'язково вираховується військовий збір за ставкою 1,5 % [3].

Виплата дивідендів може здійснюватись не лише вкінці звітнього періоду, а й поквартально. Основою умовою є те, що до бюджету потрібно сплачувати не лише ПДФО і ВЗ, а й авансовий внесок з податку на прибуток. На жаль, в законодавчих актах зазначено точних строків виплати дивідендів, а саме не уточнено, що виплата повинна відбуватись один раз в рік. Що і дозволяє підприємствам здійснювати виплату дивідендів поквартально, тим самим, якщо вкінці року підприємство отримує збитки, а дивіденди є фактично виплаченими, у зв'язку цим виникають проблемні питання, як цю ситуацію відобразити в обліку.

Таким чином, можна зазначити, що податкове регулювання з оподаткування та виплати дивідендів в Україні є недосконалим. Основним недоліком є те, що уряд не може визначити стабільний розмір ПДФО утриманого з дивідендів неплатників податку на прибуток, через що підприємствам потрібно щороку здійснювати перерахунок нарахованих дивідендних виплат. А от ставка ПДФО із дивідендів юридичних платників податку на прибуток є незмінною і сягає 5%, що є досить доцільним в умовах антикризової політики держави. Також потрібно внести зміни до законодавчих актів щодо термінів виплати дивідендів для юридичних осіб, а саме чи це здійснювати поквартально, чи лише раз в рік. Важливим є проведення моніторингу за виплатою дивідендів, які були нараховані в минулих періодах, та фактично не виплачені, а разом з тим не виплачені ПДФО та військовий збір до бюджету.

Література:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://docs.dtkr.ua/doc/1214.669.0>

2. Цимбалюк І. О. Податкова система України в умовах загострення міжнародної податкової конкуренції / І. О. Цимбалюк // Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: [матеріали XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. (29-30 трав. 2013 р.)] відп.ред. Л.Ліпич. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – С. 172 - 174.

3. Оподаткування дивідендів, які виплачуються у 2017 році, податком

на доходи фізичних осіб [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
[http://desn.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=20478:-----
2017-----&catid=341:2012-03-16-10-47-25&Itemid=3172&lang=ua](http://desn.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=20478:-----2017-----&catid=341:2012-03-16-10-47-25&Itemid=3172&lang=ua).